

אֱלֹהִים, כִּמְהָ דְאִית שְׁמָא קְדִישָׁא לְאַכְפִּינָא לְעִיר,
 חֲכִי נָמִי, אִית שְׁמָא קְדִישָׁא, לְאַכְפִּינָא חִילָא
 אַחְרָא, דְּאִיהִי תַמְרָא, דְּאֶלְמְלָא דְשְׁמָא קְדִישָׁא
 אַתְרֵמִיז חָכָא, הוּוּ מְטַרְטְשֵׁי עֲלֵמָא, י"ה בְּחִילָא דָא,
 (כ"א וי"ה) ו"ה בְּחִילָא דָא, לְאַסְתַּמְרָא עֲלֵמָא מְעִיחֵו,
 וְלְאַסְתַּמְרָא בַר נָשׁ, דְּלָא יִשְׁלֹטוּן בֵּיהּ בְּעֲלֵמָא.
אֶסְרִי לְגַפְּנִי, מָאִי גַפְּנִי. דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, אִמְאִי
 אַתְקַרִּיאת גַּפְּנִי. אֱלֹהִים מַה גַּפְּנִי, לָא מְקַבְּלָא
 עָלָה נְטִיעָא אַחְרָא, חֲכִי נָמִי כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, לָא
 מְקַבְּלָא עָלָה אֱלֹהִים לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּבְגִין כְּנֶסֶת
 יִשְׂרָאֵל, אַתְפְּפִין קַמָּה כָּל חִילִין אַחְרֵינִי, וְלָא יִכְלִין
 לְאַבְנָשָׁא וְלִשְׁלֹטָא בְּעֲלֵמָא. וְעַל דָּא אִטִּיל קָרָא
 שְׁמָא קְדִישָׁא בִּינֵיחֵו, בְּהַאי גִיסָא וּבְהַאי גִיסָא. בְּנִי
 אַתְוָנוּ, דְּאֶתְעַקֵּר בְּגִין תְּהוּא שׁוֹרֵק, כִּמְהָ דְאִתְ אָמַר,
 וְאַנְכִי נִמְעַתִּיךְ שׁוֹרֵק וְגו'.

 לשון הקודש

וְלָמָּה נִקְרְאת גַּפְּנִי? אֱלֹהִים מַה גַּפְּנִי לָא
 מְקַבְּלָת עֲלֵיהָ נְטִיעָה אַחְרָת, כִּדְ גַּם
 כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לָא מְקַבְּלָת עֲלֵיהָ אֱלֹהִים
 אֵת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִשׁוּם כְּנֶסֶת
 יִשְׂרָאֵל נִכְפִּים לְפָנֶיהָ כָּל הַפְּחוֹת
 הָאֲחֵרִים וְלָא יִכְלִים לְהִרְעֵ וְלִשְׁלֹט
 בְּעוֹלָם, וְלָכֵן הִטִּיל הַכְּתוּב אֵת הַשֵּׁם
 הַקְּדוּשׁ בִּינֵיהֶם בְּצַד זֶה וּבְצַד זֶה. בְּנִי

אֱלֹהִים, כְּמוֹ שֶׁנִּשְׁמַע שֵׁם קְדוּשׁ לְכַפּוֹת אֵת
 הָעִיר, כִּדְ גַּם יֵשׁ שֵׁם קְדוּשׁ לְכַפּוֹת כַּח
 אַחֵר, שֶׁהוּא חֲמוּר, שְׁאֶלְמְלָא הַשֵּׁם
 הַקְּדוּשׁ רְמוּז פֶּאֶן, הֵינּוּ מְחַרְיבִים עוֹלָם,
 י"ה בְּכַח זֶה, וי"הוּ ו"ה בְּכַח זֶה, לְשֹׁמֵר
 מִהֶם אֵת הָעוֹלָם, וְלְשֹׁמֵר אֵת הָאָדָם
 שְׁלֵא יִשְׁלֹטוּ בּוֹ בְּעוֹלָם.

אֶסְרִי לְגַפְּנִי, אִיזוֹ גַּפְּנִי? זוֹ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.

כַּפִּים בֵּינָן לְבָשׂוּ וְגו', כַּפִּים, כּוֹבֵם מִיַּבְעֵי לֵיהּ. אֵלֶּא כַּפִּים, מִיּוֹמָא דְאַתְבְּרִי עֲלֵמָא, וּמָאן אִיהוּ, דָּא מְלָכָא מְשִׁיחָא. בֵּינָן סֶטְר שְׂמַאלָא. וּבְדָם עֲנָבִים סֶטְר שְׂמַאלָא לְתַתָּא. וְזִמְיָן מְלָכָא מְשִׁיחָא (דף רמ ע"א) לְשִׁלְטָאָה לְעֵילָא עַל כָּל חִילִין אַחֲרֵינָן דְעַמּוּיָן עוֹבְדֵי עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת, וּלְתַבְרָא תוֹקֲפִיהוֹן מֵעֵילָא וּמִתַּתָּא.

דְּבַר אַחַר, כַּפִּים בֵּינָן לְבָשׂוּ, כְּגוֹוֹנָא דְהָאֵי חֲמָרָא, אַחֲזֵי חִידוֹ, וְכוּלִּיהּ דִּינָא (לְעַמּוּיָן עוֹבְדֵי עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת). הָכִי נָמִי מְלָכָא מְשִׁיחָא, יַחֲזִי חִדּוֹ לְיִשְׂרָאֵל, וְכוּלִּיהּ דִּינָא לְעַמּוּיָן עוֹבְדֵי עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת. כְּתִיב, (בראשית א) וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם, דָּא רוּחָא דְמְלָכָא מְשִׁיחָא, וּמִן יוֹמָא דְאַתְבְּרִי עֲלֵמָא,

לשון הקודש

ומזלות, ולשבר את בָּחַם מְלַמְעָלָה ומְלַמְפָּה.

דְּבַר אַחַר כַּפִּים בֵּינָן לְבָשׂוּ – כְּמוֹ הַיּוֹן הַזֶּה, מְרָאָה שְׂמַחָה, וְכֵלּוֹ דִּין וְלַעֲמִים עוֹבְדֵי עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת. כְּדָּ נָם מְלַךְ הַמְּשִׁיחִת, יִרְאָה שְׂמַחָה לְיִשְׂרָאֵל, וְכֵלּוֹ דִּין לְעַמּוּיָן עוֹבְדֵי עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת. כְּתוּב (בראשית א) וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם, זֶה רוּחוֹ שֶׁל מְלַךְ

אַתְנֹו, שְׁנַעֲקַר מְשׁוּם אוֹתוֹ שׁוֹרְק, כְּמוֹ שְׁנַעֲמַר וְאַנְכִי נִטְעַתִּיךָ שׁוֹרְק וְגו'.

כַּפִּים בֵּינָן לְבָשׂוּ וְגו'. כַּפִּים! כּוֹבֵם הִיָּה צְרִיךְ לְכַתְּבוּ אֵלֶּא כַּפִּים מִיּוֹם שְׁנַבְרָא הָעוֹלָם, וּמִיְהוּ? זֶה מְלַךְ הַמְּשִׁיחִת. בֵּינָן – צַד הַשְּׂמַאל. וּבְדָם עֲנָבִים – צַד הַשְּׂמַאל, לְמַפָּה. וְעֵתִיד מְלַךְ הַמְּשִׁיחִת לְשַׁלֵּט לְמַעְלָה עַל כָּל הַבְּחוֹת הָאַחֲרִים שֶׁל הָעַמּוּיָן עוֹבְדֵי עֲבוּדַת כּוֹכְבִים

אַסְחִי לְבוּשִׁיהַּ בְּחִמְרָא עֲלָאָה.

חָמִי מַה כְּתִיב בְּתַרְיָה, חֲכָלִילִי עֵינַיִם מִיָּוֵן וּלְכֹן
שְׁנַיִם מִחֲלָב, דָּא חִמְרָא עֲלָאָה, (ס"א דְּמַרְוֵי דְּאוּרִייתָא)
דְּאוּרִייתָא דְּמַרְוֵי, מְנִיָּה שְׁתֵּי. וּלְכֹן שְׁנַיִם מִחֲלָב, דְּהָא
אוּרִייתָא יָוֵן וְחֲלָב, תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב, וְתוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה.

כְּתִיב, (תהלים קד) וַיֵּן יִשְׁמַח לִבֵּב אֲנוּשׁ (ס"א אֲמַאי, בְּגִין

דְּמַאֲתֵר דְּחֲדוּתָה קְאָמִי, וּמַאֲן הוּא סוּפִיָּה דְּקָרָא) לְהַצְחִיל פְּנִיָּם

מִשְׁמֹן, וְדָאִי מַאֲתֵר דְּאֲתִקְרִי שְׁמֹן. תָּא חֲזִי, שִׁירְתָּא
דְּחִמְרָא חֲדוּתָה, הוּא אֲתֵר דְּכָל חִידוּ מְנִיָּה נְפָקָא.
וְסוּפִיָּה דִּינָא. מָאִי טַעְמָא, בְּגִין דְּסוּפָא דִּילִיָּה, אֲתֵר
בְּנִישׁוֹ דְּכֻלָּא, דִּינָא הוּא, וּבִיָּה אֲתֵרְדֵן עֲלֵמָא. וְעַל דָּא
שִׁירוּתָא חֲדוּתָה, וְסוּפָא דִּינָא. בְּגִינֵי כֹךְ, לְהַצְחִיל פְּנִיָּם
מִשְׁמֹן. מַאֲתֵר דְּכָל חֲדוּתָה מְנִיָּה נְפָקָא.

לשון הקודש

סוף הפסוק? להצחיל פנים משמן, ודאי
ממקום שנקרא שמן. בא ראה, שירת
היין חדוה, הוא מקום שכל שמחה
יוצאת ממנו, וסוף דין, מה הטעם?
משום שסוף מקום בנוס של הכל, דין
הוא, ובו נדון העולם, ולכן ראשית
חדוה, וסוף דין. משום כך להצחיל
פנים משמן, ממקום שכל חדוה יוצאת
ממנו.

המשיח, ומיום שנברא העולם הוא
רוחץ לבושו ביין העליון.

ראה מה כתוב אחריו, חכלילי עינים
מיין ולכן שנים מחלב. זה יין העליון,
ושמרה של התורה של התורה שמרה,
ממנו שותה. ולכן שנים מחלב, שהרי
התורה יין וחלב, תורה שבכתב ותורה
שבעל פה.

כְּתוּב (תהלים קד) וַיֵּן יִשְׁמַח לִבֵּב אֲנוּשׁ
לְמָה? מִשׁוּם שְׁמִמְקוּם שֶׁל שְׂמִחָה הוּא בָּא, וּמִהוּ

וְלֶחֶם לִבֵּב אֲנוּשׁ יִסְעַד, מָאן לֶחֶם. אֵלֶּא לֶחֶם
 עֲלֵמָא סְעִיד (סְמִידָ), וְאִי תִימָא, דְּבִיָּה תְּלִיָּא
 סְעִידוּ דְּעֲלֵמָא בְּלַחֲדוּי, לָאו הָכִי, דְּהָא לִילִיָּא בְּלָא
 יוֹמָא, לָא אֲשַׁתַּבַּח, וְלָא בְּעֵי לְאַפְרָשָׁא לֹון. וּמָאן
 דְּאַפְרִישׁ לֹון, יתְּפָרֵשׁ מִחַיִּין, וְהִינּוּ דְּכַתִּיב, (דְּבָרִים ח)
 לְמַעַן הוֹדִיעַךָ כִּי לֹא עַל הַלֶּחֶם לִבְדוּ יַחֲוֶה הָאָדָם.
 בְּגִין דְּלָא בְּעֵי לְאַתְּפָרְשָׁא.

וְאִי תִימָא, דְּדוּד הַיָּד קָאֵמֵר וְלֶחֶם לִבֵּב אֲנוּשׁ יִסְעַד,
 הוּאִיל וְלָא תְּלִיָּא בִיָּה בְּלַחֲדוּי סְעִידוּ דְּעֲלֵמָא.
 אֵלֶּא דִּיִּקָּא דְּמַלְהָ, וְלֶחֶם, וְאִ"ו אִיתּוּסְפָּה, כְּמוּ וַיִּי, וְעַל
 דָּא, כְּלָא אֲשַׁתַּבַּח כְּחָדָא.

תָּא חַיִּי, מָאן דְּמְכַרְךָ עַל מְזוּנָא, לָא יְבָרַךְ עַל
 פְּתוּרָא רִיקְנִיָּא, וּבְעֵי נְהָמָא לְאַשְׁתַּבַּחָא עַל
 פְּתוּרָא, וְכִסָּא דְּחַמְרָא בִּימִינָא. מָאִי טַעֲמָא, בְּגִין

לשון הקודש

וְאִם תֵּאמֵר, דְּדוּד אִיךְ אָמֵר וְלֶחֶם לִבֵּב
 אֲנוּשׁ יִסְעַד, הוּאִיל וְלָא תְּלוי בּוּ לְבְדוּ
 סְעִיד כָּל הָעוֹלָם? אֵלֶּא דִּיוֹק הַדְּבָר
 וְלֶחֶם, וְאִ"ו הַתּוּסְפָּה, כְּמוּ וְהִי, וְעַל זֶה
 כָּפַל נִמְצָא כְּאַחַד.

בְּאִי רְאָה, מִי שְׂמַכְרְךָ עַל הַמְּזוּן, לָא
 יְבָרַךְ עַל שְׁלַחַן רִיק, וְצָרִיךְ לְהַמְצִיא
 לֶחֶם עַל הַשְּׁלַחַן וְכוּס שֶׁל יַיִן בְּיָמִין, מִה

וְלֶחֶם לִבֵּב אֲנוּשׁ יִסְעַד, אֵינָה לֶחֶם?
 אֵלֶּא לֶחֶם סוּעַד וְסוּמְדוּן אֶת הָעוֹלָם. וְאִם
 תֵּאמֵר שֶׁבּוּ תְּלוי לְבְדוּ סְעִיד הָעוֹלָם –
 לָא כָּהִן, שְׁהָרִי לְלִלָּה בְּלֵי יוֹם לָא נִמְצָא,
 וְלָא צָרִיךְ לְהַפְרִידֵם. וּמִי שְׂמַפְרִידֵם
 יתְּפָרֵד מִחַיִּיִם, וְהִנּוּ שְׂכַתּוֹב (דְּבָרִים ח)
 לְמַעַן הוֹדִיעַךָ כִּי לֹא עַל הַלֶּחֶם לִבְדוּ
 יַחֲוֶה הָאָדָם, מִשּׁוּם שֶׁלֹּא צָרִיךְ לְהַפְרִיד.

לְקַשְׂרָא שְׁמַאלָא בִּימֵינָא, וְנִהְמָא דִּיתְבַּרְךְ מִנֵּיהּוּ,
וְלֹאֲתַקְשְׂרָא בְּהוּ, וְלִמְחֵי כִּלָּא תַד קַשְׂוֹרָא, לְבַרְכָּא
שְׁמַא קַדִּישָׁא כְּדַקָּא יֹאזֵת. דְּהָא לָחֵם אֲתַקְשֵׁר בְּיִין.
וַיִּין בִּימֵינָא, וְכִדִּין בְּרַכָּאן שְׂרִיין בְּעֵלְמָא, וּפְתוֹרָא
אֲשֵׁתְלִים כְּדַקָּא יֹאזֵת.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֲלֵמְלָא לָא אֲזִדְמֵן לֶן אֲזִרְתָּא דָּא
אֵלָא לְמִשְׁמַע מַלִּין אֵלִין, דִּי לֶן. אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, יֹאזֵת הוּא לְהֵאֵי יְנוּקָא דְלָא יְנַדַּע כֹּל הֵאֵי,
וְאַנָּא מִסְתְּפִינָא עֲלֵיהּ. אֵי יִתְקַיִים בְּעֵלְמָא בְּיִין הֵאֵי.
אָמַר רַבִּי יִצְחָק וְלָמָּה. אָמַר לֵיהּ, בְּיִין דְּהֵאֵי רַבִּינָא
יְכִיל לְאִסְתְּכְּלָא בְּאַתְרָא דְלִית רִשׁוּ לְבַר נָשׁ
לְאִסְתְּכְּלָא בֵּיתָא. וּמִסְתְּפִינָא עֲלוּי, דְּעַד לָא יִמְטִי
לְפַרְקוּי, יִשְׁנַח וְיִסְתְּפַל וְיַעֲנִשׁוּן לֵיהּ.

שָׁמַע הֵהוּא יְנוּקָא. אָמַר, לָא מִסְתְּפִינָא מִעוֹנָשָׁא

לשון הקודש

לתינוק זה שלא ידע כל זה, ואני פוחד
עליו אם יתקיים בעולם משום זה. אמר
רבי יצחק, ולמה? אמר לו, משום
שתינוק זה יכול להסתפל במקום שאין
רשות לאדם להסתפל בו, ואני פוחד
עליו, שעד שלא יגיע לפרקו ושגיה
ויסתפל ויענישו אותו.

שמע אותו התינוק. אמר, איני פוחד
מעניש לעולמים, שהרי בשעה שאנא

הטעם? בשביל לקשר שמאל בימין,
ולחם שיתברך מהם ולהתקשר בהם,
ולזהיות הפל קשר אחד, לברך את
השם הקדוש פראוי. שהרי לחם נקשר
ביין, ויין בימין, ואז הברכות שורות
בעולם, והשלחן נתקן פראוי.

אמר רבי יצחק, אלמלא לא הודמנה
לנו דרך זו אלא לשמע הדברים הללו
- די לנו. אמר רבי יהודה, נאה הוא

לְעֵלְמוֹן, דְּהָא בְּשַׁעְתָּא דְּאַסְתְּלִיק אַבָּא מִעֲלָמָא, בְּרִיד
 לִי וְצִלִּי עָלַי. וַיִּדְעֵנָא דְזִכּוּתָא דְאַבָּא יַגִּין עָלַי. אָמְרוּ
 לִיה, וּמֵאַן הוּא אַבּוּד. אָמַר, (נ"א לִיתָא רַבִּי יְהוּדָה) בְּרִיה
 דְרַב הַמְנוּנָא סָבָא, נָטְלוּ לִיה, וְאַרְכְּבוּהוּ עַל פְּתִייהוּ
 תַּלְתּ מִלִּין.

קָרוּ עֲלֵיה, (שׁוּפְטִים יד) מִהָאֲכָל יֵצֵא מֵאֲכָל וּמַעֲזוּ יֵצֵא
 מְתוּק וְגו'. אָמַר לוֹן הַהוּא יְנוּקָא, מִלָּה אָתָּא
 לִידֵיכוֹ, פְּרִישׁוּ לָהּ. אָמְרוּ לִיה, קְדָשָׁא בְּרִיד הוּא
 זְמִין לָן אֲרַחָא דְחַיִּי, אֵימָא אַנְתָּ.

פְּתַח וְאָמַר, מִהָאֲכָל יֵצֵא מֵאֲכָל וּמַעֲזוּ יֵצֵא מְתוּק.
 הַאי קָרָא, אֲסַמְכְתָּא אִית לָן בֵּיה, מִהָאֲכָל,
 דָּא צְדִיק, דְכִתִּיב, (מְשֵׁלִי יג) צְדִיק אוֹכֵל לְשׁוּבַע נִפְשׁוֹ.
 צְדִיק אוֹכֵל וְדָאִי, וְנָטִיל כֹּלָא, אִמָּאִי, לְשׁוּבַע נִפְשׁוֹ.
 לְמִיחָב שָׁבַעָא, לְהַהוּא אֲתַר דְאַקְרִי נִפְשׁוֹ דְדוּד. יֵצֵא

לשון הקודש

אותו. אמרו לו, הקדוש ברוך הוא זמן
 לנו את דרך החיים, אמר אתה.
 פתח ואמר, מהאכל יצא מאכל ומעז
 יצא מתוק, פסוק זה יש לנו בו סמך.
 מהאכל - זה צדיק, שכתוב (משלי יג)
 צדיק אכל לשבע נפשו. צדיק אוכל
 ודאי ונוטל הכל, למה? לשבע נפשו,
 לתת שבע לאותו מקום שנקרא נפש
 דוד. יצא מאכל - שאלמלא אותו צדיק

הסתלק מן העולם, ברוך אותי והתפלל
 עלי, וידעתי שזכות אבי תגן עלי. אמרו
 לו, ומי הוא אביך? אמר, ואין רבי יהודה
 בנו של רב המנונא הזקן. לקחו אותו
 והרביבו אותו על פתפיהם שלשה
 מילין.

קראו עליו, (שופטים יד) מהאכל יצא
 מאכל ומעז יצא מתוק וכו'. אמר להם
 אותו תינוק, דבר בא לידכם, פרשו

מֵאֲכָל, דְּאֶלְמָלָא הֵהוּא צְדִיק, לָא יְפוּק מִזִּזְנָא
 לְעֵלְמִין, וְלֹא יְכִיל עֲלָמָא לְקַיָּמָא (בִּיה). וּמַעֲזוּ יִצְא
 מִתּוֹק, דָּא יִצְחָק, דְּבָרִיד לְיַעֲקֹב בְּטַל הַשָּׁמַיִם
 וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ.

תו, אַף עַל גַּב דְּכִלָּא חַד, אֶלְמָלָא תִקְפָּא דְדִינָא
 קִשְׂיָא, לָא נִפְקָא דְבִשׁ. מָאן דְּבִשׁ. דָּא תוֹרָה
 שְׁבַעַל פֶּה, דְּכִתִּיב, (תהלים יט) וּמִתּוֹקִים מִדְּבִשׁ וְנֹפֶת
 צוּפִים. וּמַעֲזוּ, דָּא תוֹרָה שְׁבַכְתָּב, דְּכִתִּיב, (תהלים כט) ה' עִז
 לְעֵמוֹ יִתֵּן. יִצְא מִתּוֹק, דָּא תוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה. (דף רמ ע"ב):

אֲזִלוּ בְּחֵדָא תְּלַת יוֹמִין, עַד דְּמָטוּ לְטוֹרָסָא דְקוּרָא
 דְּאִמְיָה. בִּינֵן דְּחִמָּאת לֹון אֲתִקְנִית בֵּיתָא,
 וַיִּתְּבוּ תַפְּן תְּלַת יוֹמִין אַחֲרֵינִין. בְּרִכּוּהוּ, וְאֲזִלוּ, וְסִדְרוּ
 מַלְיָן קַמֵּיהּ דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר, וְדָאֵי יְרוּתַת אֲזִרְיִיתָא
 אַחֲסִין, וְאֶלְמָלָא זְכוּתָא דְאַבְהָן יתְעַנֵּשׁ מִלְּעִילָא, אֲבָל

לשון הקודש

ה' עז לעמו יתן. יצא מתוק - זו תורה
 שבעל פה.

חֲלָכוּ פִּאֲחַד שְׁלִשָּׁה יָמִים, עַד שֶׁהִגִּיעוּ
 לְמִבּוּי שֶׁל הַקִּיר שֶׁל אָמוֹ. בִּינֵן שְׂרָאָתָהּ
 אוֹתוֹ, סִדְרָה אֶת הַבַּיִת, וַיֵּשְׁבוּ שָׁם
 שְׁלִשָּׁה יָמִים אַחֲרֵיכֶם. בְּרִכּוּ אוֹתוֹ וְחֲלָכוּ,
 וְסִדְרוּ דְבָרִים לְפָנַי רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר,
 וְדָאֵי יְרֻשַׁת הַתּוֹרָה יְרֻשָׁה, וְאֶלְמָלָא זְכוּת
 אֲבוֹת יַעֲנֵשׁ מִלְּמַעְלָה. אֲבָל הַקְּדוּשָׁה

לא יצא מזון לעולמים ולא יוכל העולם
 לעמד וכו'. ומעזו יצא מתוק - זה יצחק
 שברך את יעקב (בראשית כז) בטל השמים
 ומשמני הארץ.

עוד, אף על גב שהכל אחד, אלולא
 תקף הדין הקשה, לא יוצא דבש. מי
 הדבש? זו תורה שבעל פה, שכתוב
 (תהלים יט) ומתוקים מדבש ונפת צופים.
 ומעזו - זו תורה שבכתב, שכתוב (שם כט)

קָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאִינוּן דְּאֶזְלִין בְּתַר אֲוִרֵיתָא,
 אַחְסִינוּ לָהּ אִינוּן וּבְנֵיהוּ לְעֶלְמִין. הָדָא הוּא דְכְתִיב,
 (ישעיה נט) וְאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אִוְתָם אָמַר ה' רוּחִי אֲשֶׁר
 עָלֶיךָ וְגו'.

זְבוּלוֹן לְחוּף יָמִים יִשְׁכּוֹן וְהוּא לְחוּף אֲנִית וְיִרְכָּתוּ
 וְגו'. (בראשית מט יג) רַבִּי אַבְא פָּתַח, (תהלים מה) חֲגוּר
 חֲרָבָךְ עַל יַרְךָ גְּבוּר הוֹדֶךָ וְהִדְרָךְ. וְכִי דָא הוּד וְהִדְרָךְ,
 לְמִיזַן זַיִנָא, וְלֹאזְדִּירָא בְּהַאי. מָאן דְּאֲשְׁתַּדַּל
 בְּאֲוִרֵיתָא, וְאַנְתָּה קָרְבָּא בְּאֲוִרֵיתָא, וְזַרְיָו גְּרַמִּיה בְּהַ,
 דָּא הוּא שְׁבַחָא (דְּמֵאֲרִיה), דָּא הוּא הוּד וְהִדְרָךְ, וְאַתָּה
 אָמַרְתָּ חֲגוּר חֲרָבָךְ.

אַלְא, וְדַאי עֲקָרָא דְמַלְתָּה, אֶת קַיִמָא קַדִּישָׁא יְהִב
 קָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְרָשִׁים לִיה בְּכַנֵּי נְשָׂא,
 בְּגִין דִּינְטְרוֹן לִיה, וְלֹא יִפְגְּמוּן לִיה בְּפְגִימוּ לְהַאי

לשון הקודש

בְּרוּךְ הוּא לְאוֹתָם שְׁהוּלָבִים אַחַר
 הַתּוֹרָה, יוֹרְשִׁים אוֹתָהּ הֵם וּבְנֵיהֶם
 לְעוֹלָמִים. זֶהוּ שְׁכָתוּב (ישעיה נט) וְאֲנִי זֹאת
 בְּרִיתִי אִוְתָם אָמַר ה' רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ
 וְגו'.

זְבוּלוֹן לְחוּף יָמִים יִשְׁכּוֹן וְהוּא לְחוּף
 אֲנִית וְיִרְכָּתוּ וְגו'. רַבִּי אַבְא פָּתַח, (תהלים
 מה) חֲגוּר חֲרָבָךְ עַל יַרְךָ גְּבוּר הוֹדֶךָ

וְהִדְרָךְ. וְכִי זֶה הוּד וְהִדְרָךְ לְחֲגוּר כְּלֵי זֶן
 וְלֹאזְדִּירוּ בְּזֶה? מִי שְׁמַשְׁתַּדַּל בְּתוֹרָה
 וְעוֹרָךְ קָרֵב בְּתוֹרָה וּמְזוּרוּ עֲצָמוּ בְּהַ –
 זֶהוּ שְׁבַח וְשֵׁל רְבוּנוּ, זֶהוּ הוּד וְהִדְרָךְ,
 וְאַתָּה אוֹמֵר חֲגוּר חֲרָבָךְ?

אַלְא וְדַאי שְׁעָקַר הִדְרָךְ, אוֹת בְּרִית
 הַקִּדְּשׁ נָתַן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְרָשִׁם אוֹתוֹ
 בְּכַנֵּי אָדָם כְּדִי שְׁיִשְׁמְרוּ אוֹתוֹ וְלֹא יִפְגְּמוּ

רְשִׁימָא דְמִלְפָּא. וּמֵאן דְפָגִים לִיה, הָא קָאִים לְקַבְלִיה
(ויקרא כו) חָרַב נִקְמַת נְקָם בְּרִית, לְנִקְמָא נִקְמָא דְבְרִית
קְדִישָׁא, דְאִתְרְשִׁים בֵּיה, וְהוּא פָגִים לִיה.

וּמֵאן דְבָעֵי לְנִטְרָא הֵא אֲתֵר, יִזְדְּרוּ וַיִּתְקַן גְּרַמְיָה,
וַיִּשְׁוֵי לְקַבְלִיה, בְּשַׁעְתָּא דִּינִצְרָא בִישָׁא יִתְקַפ
עְלוּי, לְהֵאֵי חָרַב דְקִימָא עַל יַרְדְּ, לְאִתְפְּרָעָא מִמֵּאן
דְפָגִים הֵא אֲתֵר. וּבְדִין, חֲגוּר חֲרַבְךָ עַל יַרְדְּ גְבוּר,
גְבוּר אִוְהוּ, גְבוּר אִתְקַרֵי. וְעַל דָּא הוּדְךָ וְהִדְרְךָ.

דְּבָר אֲתֵר, חֲגוּר חֲרַבְךָ עַל יַרְדְּ גְבוּר. מֵאן דְנִפְיָק
בְּאַרְחָא, יִתְקַן גְּרַמְיָה בְּעִלּוּתָא דְמֵאֲרִיָּה,
וַיִּזְדְּרוּ בְּהֵאֵי צִדְק, חָרַב עֲלָאָה, בְּעִלּוּתָא וּבְעוּתִין עַד
לָא יִפּוּק לְאַרְחָא. בְּדַבְתִּיב, (תהלים פה) צִדְק לְפָנָיו יִחַלְדְּ
וַיִּשֵׁם לְדָרְךָ פְּעָמָיו.

לשון הקודש

חֲרַבְךָ עַל יַרְדְּ גְבוּר. גְבוּר הוּא, וּגְבוּר
נִקְרָא. וְעַל כֵּךְ הוּדְךָ וְהִדְרְךָ.
דְּבָר אֲתֵר חֲגוּר חֲרַבְךָ עַל יַרְדְּ גְבוּר –
מִי שִׁינֵּצָא לְדָרְךָ, יִתְקַן עֲצָמוּ בְּתַפְלָה שֶׁל
רַבּוּנוּ וַיִּזְדְּרוּ בְּצִדְק הַנּוֹה, חָרַב עֲלִיוֹנָה,
בְּתַפְלָה וּבְקִשּׁוֹת עַד שֶׁלֹּא יֵצֵא לְדָרְךָ,
בְּפִתּוּב (תהלים פה) צִדְק לְפָנָיו יִחַלְדְּ וַיִּשֵׁם
לְדָרְךָ פְּעָמָיו.

אוֹתוֹ בְּפָגִים אֵת רִשְׁם הַמְּלֻךְ הַנּוֹה, וּמִי
שְׁפּוּגִים אוֹתוֹ, הָרִי עוֹמְדֵת כְּגִדּוֹ (ויקרא כו)
חָרַב נִקְמַת נְקָם בְּרִית, לְנִקְמָת
הַבְּרִית הַקְּדוּשׁ שֶׁנִּרְשָׁם בּוֹ, וְהוּא פּוֹגִים
אוֹתוֹ.

וּמִי שְׂרוּצָה לְשָׁמֵר מְקוֹם זֶה, יִזְדְּרוּ וַיִּתְקַן
עֲצָמוּ וַיִּשֵׁם כְּגִדּוֹ בְּשַׁעְה שְׁהִינֵצֵר תּוֹקֵפָה
אוֹתוֹ אֵת הַחָרַב שְׁעוֹמְדֵת עַל הַיַּרְדְּ,
לְהַפְרֵע מִמִּי שְׁפּוּגִים מְקוֹם זֶה, וְאִזְ חֲגוּר

תָּא חַוִּי, זְבוּלוֹן נָפִיק תְּדִירָא לְשִׁבְלִין וְאַרְחִין, וְאַנְחָא קַרְבִּין, וְאַזְדַּרוּ בְּהַאי חֶרֶב עֲלָאָה, בְּעֻלוֹתָא וּבְעוֹתִין, עַד לָא נָפִיק בְּאַרְחָא, וּכְדִין נֶצַח עַמּוּן, וְאַתְתַּקַּף עַל־יְהוּ. וְאִי תִימָא יְהוּדָה, הָא אֶתְתַּקַּן בְּהַאי, לְאַנְחָא קַרְבִּין, וְתַקּוּנִין, בְּהַאי חֶרֶב, אִמְאִי זְבוּלוֹן.

אַלְא. תָּא חַוִּי, הֵינִי תְרִיסַר שְׁבַטִין, כְּלָהוּ תַקּוּנָא דְמַטְרוּנִיתָא הוּוּ. תְרִין תַקּוּנִין דְנוֹקְבֵי אָמַר שְׁלֹמֹה בְשִׁיר הַשִּׁירִים, חַד לְרַעְיָא עֲלָאָה יוֹבְלָא, וְחַד לְכַלָּה, שְׁנַת הַשְּׁמִיטָה. חַד תַקּוּנָא לְעֵילָא, וְחַד תַקּוּנָא לְתַתָּא. עוֹבְדָא דְבְרָא שִׁית, הָכִי הוּא נָמִי, בְּהֵינִי תְרִי אֶתְרִי, חַד עוֹבְדָא לְעֵילָא, וְחַד עוֹבְדָא לְתַתָּא, וְעַל דָּא פְתִיחָא דְאוּרִייתָא בְּב'. עוֹבְדָא דְלְתַתָּא, כְּגוּוּנָא דְלְעֵילָא, דָּא עֵבֵד עֲלֵמָא עֲלָאָה, וְדָא עֵבֵד עֲלֵמָא תַתָּאָה. כְּגוּוּנָא דָּא.

לשון הקודש

הללו, כלם תקון של המלכה הם. שני תקונים של נקבות אמר שלמה בשיר השירים, אחד לרועה העליון - יובל, ואחד לפלה - שנת השמיטה. תקון אחד למעלה, ותקון אחד למטה. גם מעשה בראשית הוא כך, בשני המקומות הללו. מעשה אחד למעלה, ומעשה אחד למטה, ולכן נפתחה התורה בב', מעשה שלמטה

בא ראה, זבולון תמיד יצא לדרכים ולשבילים וערף קרבות, והזדרו בחרב העליונה הוּוּ בתפלה ובקשות עד שלא יצא לדרך, ואז נצח את העמים והתנפך עליהם. ואם תאמר, יהודה הרי נתקן לזה לערף קרבות ותקונים בחרב הוּוּ, למה זבולון?

אַלְא. בא ראה, שנים עשר השבטים

תִּרְיִן תִּקְוִינִין דְּנוֹקְבֵי קְאָמֵר שְׁלֵמָה, חַד לְעִילָא, וְחַד
 לְתַתָּא. חַד לְעִילָא, בְּתַקוּנָא עֲלָאָה דְשָׂמָא
 קְדִישָׁא. חַד לְתַתָּא, בְּתַקוּנָא תַתָּאָה כְּנוּנָא דְלְעִילָא.
 תָּא חֲזִי, זַפְּאָה חוּלְקִיָּה דִיעֲקֵב קְדִישָׁא, דְזֻכָּה לְהֵאֵי.
 וְהָא אֲתַמָּר, מִיּוֹמָא דְאֲתַבְּרִי עֲלֵמָא, לָא
 אֲשַׁתְּפַח עֲרָסָא שְׁלִימְתָא כְּעֲרִסִיָּה דִיעֲקֵב. וּבְשַׁעְתָּא
 דְּבַעָא לְאִסְתַּלְקָא מֵעֲלֵמָא, כִּדִּין חוּה שְׁלִים, בְּכָל
 סְטֵרוּי. אַבְרָהָם מִיּוֹמִינִיָּה, יַצְחָק מִשְׂמָא לִיָּה, הוּא
 בְּאִמְצָעִיתָא, שְׂכִינְתָא קַמִּיָּה. כִּיּוֹן דְּחָמָא יַעֲקֹב הֵאֵי,
 קָרָא לְבְנָיו, וְאָמֵר לֹון הָאֲסָפוּ, בְּגִין דִּישְׁתַּפַּח תִּקְוִינָא
 דְלְעִילָא וְתַתָּא.

תָּא חֲזִי, רְזָא דְמִלְּהָ, תִּרְיִן תִּקְוִינִין אֲשַׁתְּפַחוּ תַפְּן,
 חַד עֲלָאָה, וְחַד תַתָּאָה, לְמַהוּי כֹלָא שְׁלִים
 כְּדָקָא יָאוּת. תִּקְוִינָא עֲלָאָה, תִּקְוִינָא סְתִים וְגַלְיָא, דְהָא

לשון הקודש

כְּמוֹ מִסְתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, וּבְשַׁעָה שְׂרָצָה
 לְהַסְתַּלֵּק מִן הָעוֹלָם, אִזְ הִיָּה שְׁלֵם בְּכָל
 צְדָדָיו. אַבְרָהָם מִיּוֹמִינוּ, יַצְחָק מִשְׂמָאֵלוּ,
 הוּא בְּאִמְצָעֵי, שְׂכִינְתָה לְפָנָיו. כִּיּוֹן שְׂרָאָה
 יַעֲקֹב אֵת זֶה, קָרָא לְבְנָיו וְאָמֵר לְהֵם
 הָאֲסָפוּ, כְּדִי שְׂיַמְצָא תִקְוִינִין שְׁלֵמָה
 וְשְׁלֵמָה.

בַּא רְאָה אֵת סוּד הַדְּבָר. שְׁנֵי תִקְוִינִים
 נִמְצְאוּ שָׁם, אֶחָד עֲלִיּוֹן וְאֶחָד תַּחְתּוֹן,

כְּמַעֲשֵׂה שְׁלֵמָה. זֶה עוֹשֵׂה עוֹלָם
 הָעֲלִיּוֹן, וְזֶה עוֹשֵׂה עוֹלָם תַּחְתּוֹן. כְּמוֹ זֶה.
 שְׁנֵי תִקְוִינִים שֶׁל נְקֻבוֹת אָמֵר שְׁלֵמָה,
 אֶחָד לְמַעְלָה וְאֶחָד לְמַטָּה. אֶחָד לְמַעְלָה
 – בְּתַקְוִינִין עֲלִיּוֹן שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ. אֶחָד
 לְמַטָּה – בְּתַקְוִינִין תַּחְתּוֹן כְּמוֹ שְׁלֵמָה.
 בַּא רְאָה, אֲשֶׁרֵי חֲלָקוֹ שֶׁל יַעֲקֹב
 הַקְּדוֹשׁ שְׂזָכָה לָזֶה. וְהִרִי נִתְבָּאֵר, מִיּוֹם
 שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם לָא נִמְצְאָה מַטָּה שְׁלֵמָה

תְּקוּנָא דְיוֹבְלָא אִיהוּ, תְּהוּא דְאָמַר שְׁלֵמָה בְּשִׁיר
 הַשִּׁירִים בְּדִקְאֲמָרָן, רִישָׁא סְתִים הָהּ דְלֹא אֲתַנְגְּלִיָּא
 הַכָּא, וְלֹא יָאוּת לְאֲתַנְגְּלִיָּא. דְרוּעִין וְנוּפָא אֲתַנְגְּלִיָּין,
 וְהָא יְדִיעִין. שׁוֹקִין סְתִימוּ וְלֹא אֲתַנְגְּלִיָּין. מָאִי טַעְמָא,
 בְּגִין דְנִבְוָאָה לָא שְׂרִיא אֶלָּא בְּאַרְעָא קַדִּישָׁא. וְתְקוּנָא
 דָּא סְתִים וְנִגְלִיָּא.

תְּקוּנָא אַחְרָא תַתָּא, תְּקוּנָא דְכֻלָּה דְקֹאֲמַר
 שְׁלֵמָה בְּשִׁיר הַשִּׁירִים, הָאִי תְקוּנָא

דְאֲתַנְגְּלִיָּא יְתִיר, וְתְקוּנָא דָּא בְתַרִּיסָר שְׁבַטִין (דף רמא ע"א)
 דְאִינוּן תַּחֲוֹתָהּ, וְתְקוּנָא דְנוּפָא דִילָּהּ.

פְּתַח רַבִּי אַבְא וְאָמַר, (מלכים א' ז) וַיַּעַשׂ אֶת הַיָּם מוֹצֵק
 וְגו'. וְכֹתִיב עוֹמֵד עַל שְׁנֵי עֶשֶׂר בָּקָר שְׁלֹשָׁה
 פּוֹנִים צְפוּנָה וְשְׁלֹשָׁה פּוֹנִים יָמָה וְשְׁלֹשָׁה פּוֹנִים נֶגְבָּה
 וְגו' וְהָיָם עֲלֵיהֶם מְלֻמְעָלָה וְגו'. וְכֹתִיב וְאֵת הַבָּקָר

לשון הקודש

תְּקוּנָא אַחַר לְמַטָּה – תְּקוּנָא הַכֻּלָּה שְׁאָמַר
 שְׁלֵמָה בְּשִׁיר הַשִּׁירִים, זֶהוּ תְקוּנָא
 שְׁהַתְנַלְגָּה יוֹתֵר, וְתְקוּנָא זֶה בְּשָׁנִים עֶשֶׂר
 שְׁבַטִים, שְׁהֵם תַּחֲתִיבָהּ, וְתְקוּנָא הַגּוּף
 שְׁלָהּ.

פְּתַח רַבִּי אַבְא וְאָמַר, (מלכים-א ז) וַיַּעַשׂ
 אֶת הַיָּם מוֹצֵק וְגו'. וְכֹתוּב עוֹמֵד עַל שְׁנֵי
 עֶשֶׂר בָּקָר שְׁלֹשָׁה פּוֹנִים צְפוּנָה וְשְׁלֹשָׁה
 פּוֹנִים יָמָה וְשְׁלֹשָׁה פּוֹנִים נֶגְבָּה וְגו' וְהָיָם

שְׁיִהְיֶה הַכֹּל שְׁלֵם בְּרִאוּי. תְּקוּנָא עֲלִיּוֹן,
 תְּקוּנָא נְסֻתָר וְנִגְלָה, שְׁהַרִי תְקוּנָא שְׁל
 הַיּוֹבֵל הוּא, אוֹתוּ שְׁאָמַר שְׁלֵמָה בְּשִׁיר
 הַשִּׁירִים, כְּמוֹ שְׁאָמַרְנוּ, הָרֵאשׁ הַנְּסֻתָר
 שְׁלֹא הַתְנַלְגָּה בָּאֵן וְלֹא יָפָה לְגַלּוֹתוּ.
 הַזְרוּעוֹת וְהַגּוּף הַתְנַלְגוּ, וְהֵם יְדוּעִים.
 שׁוֹקִים נְסֻתָרוּ וְלֹא הַתְנַלְגוּ. מָה הַטַּעַם?
 מְשׁוּם שְׁנִבְוָאָה לֹא שׁוֹרָה כִּי אִם בְּאַרְצֵן
 הַקְּדוּשָׁה, וְתְקוּנָא זֶה נְסֻתָר וְנִגְלָה.

שְׁנַיִם עָשָׂר תַּחַת הַיָּם (וגו'). עוֹמֵד עַל שְׁנֵי עָשָׂר בְּקָר, הַכִּי הוּא וַדָּאי, וְדָא יָם מִתְקַנָּא בְּתַרְיֵסָר בְּתַרְיֵן עֲלָמִין, בְּתַרְיֵסָר לְעִילָא רְתִיבִין מִמֶּנּוּ. לְעִילָא בְּתַרְיֵסָר, לְתַתָּא תַרְיֵסָר שַׁבְּטִין. פִּינּוּן דְּחָמָא יַעֲקֹב תְּקוּנָא עֲלָאָה, וְחָמָא שְׁכִינְתָּא קָאִים לְקַבְּלִיהָ, בְּעָא לְאַשְׁלָמָא תְּקוּנָהָא, קָרָא לְבְנוּהֵי תַרְיֵסָר, וְאָמַר לֹון הָאֲסָפוּ. אַתְקִינוּ גַרְמֵיכּוֹ לְאַשְׁלָמָא מְהֵימְנוּתָא.

תָּא חַזִי, תַרְיֵסָר שַׁבְּטִין, בְּאַרְבַּע דְּגָלִין, בְּאַרְבַּע סְטָרִין, שְׁלֹשָׁה פּוּנִים צְפוּנָה וְשְׁלֹשָׁה פּוּנִים יָמָה וְשְׁלֹשָׁה פּוּנִים נֶגְבָה וְשְׁלֹשָׁה פּוּנִים מְזֻרְחָה וְהָיִם עֲלֵיהֶם. וְהַכִּי הוּא וַדָּאי, תְּלַת שַׁבְּטִין לְכָל סְטָר לְאַרְבַּע רוּחֵי עֲלָמָא, וְתְלַת שַׁבְּטִין לְדְרוּעָא דִימִינָא, וְתְלַת שַׁבְּטִין לְדְרוּעָא דְשְׂמָאלָא, וְתְלַת שַׁבְּטִין.

לשון הקודש

עצמכם להשלים את האמונה. **בא** ראה, שנים עשר שבטים בארבעה הגלים בארבעה צדדים, שלשה פונים צפונה, ושלשה פונים ימה, ושלשה פונים נגבה, ושלשה פונים מזרחה, והים עליהם. וכך הוא ודאי, שלשה שבטים לכל צד, לארבעה רוחות העולם, ושלשה שבטים לזרוע ימין, ושלשה שבטים לזרוע שמאל, ושלשה שבטים לזרד ימין, ושלשה שבטים

עליהם למעלה וגו'. וכתוב ואת הבקר שנים עשר תחת הים וגו'. עמד על שני עשר בקר, כך הוא ודאי, שהים הזה מתקן בשנים עשר בשני עולמות, בשנים עשר למעלה מרכבות ממנות למעלה בשנים עשר, למטה שנים עשר שבטים. פינן שראה יעקב את התקון העליון וראה שכונה עומדת מולו, רצה להשלים תקוניה. קרא לשנים עשר בניו, ואמר להם האספו, התקינו

לִירְכָא יְמִינָא, וּתְלַת שְׁבַטִין לִירְכָא שְׁמַאלָא, וְגוּפָא
 דְשְׂכִינְתָא עֲלִיָּהּ. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, וְהִים עֲלֵיהֶם.
 מְאִי טַעְמָא תְּלַת שְׁבַטִין לְדְרוּעָא, וּתְלַת שְׁבַטִין
 לִירְכָא, וְכֵן לְכָלֵּא. אֵלָּא רָזָא דְמִלְּהָ, תְּלַת
 קְשָׁרִין אֵינּוּן בְּדְרוּעָא יְמִינָא, וּתְלַת בְּשְׁמַאלָא, וּתְלַת
 בִּירְכָא יְמִינָא, וּתְלַת קְשָׁרִין בִּירְכָא שְׁמַאלָא,
 אֲשֶׁתְּפָחוּ תְּרִיסַר קְשָׁרִין לְאַרְבַּע סְטָרִין, וְגוּפָא
 עֲלִיָּהּ. אֲשֶׁתְּפָחוּ תְּרִיסַר עִם גּוּפָא כְּגוּוּנָא דְלְעִילָא.
 מִנָּא לָן, דְכְּתִיב, כָּל אֱלֹהִים שְׂבַטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנַיִם עָשָׂר.
 וְזֹאת, בְּגִין דְּבָהּ אֲשֶׁתְּלִים חוֹשְׁפָנָא, כְּמָה דְאִתְּמַר
 וְהִים עֲלֵיהֶם מְלֻמְעָלָה.

שְׁבַעַה עֵינֵי ה', (זכריה ד) אֵינּוּן שְׁבַעַה עֵינֵי הָעֵדָה.
 שְׁבַעִין סְנֵהֲדָרִין. שְׁעָרָהּ, כְּמָה דְכְּתִיב,
 כָּל הַפְּקוּדִים לְמַתְּנָה יְהוּדָה מֵאֵת אֶלְפִי וְגו'.
 כָּל הַפְּקוּדִים לְמַתְּנָה רְאוּבֵן, וְכֵן לְכָלֵּהוּ.

לשון הקודש

עֲדָרִים, וְהַגּוֹף עֲלֵיהֶם. נִמְצְאוּ שְׁנַיִם
 עָשָׂר עִם הַגּוֹף כְּמוֹ שְׁלֻמְעָלָה. מִנֵּין לָנוּ?
 שְׁכָתוּב (בראשית מט) כָּל אֱלֹהִים שְׂבַטֵי
 יִשְׂרָאֵל שְׁנַיִם עָשָׂר, וְזֹאת, מִשּׁוּם שְׁפָה
 הַשְּׁתֵּלִם הַחֹשְׁבוֹן, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר וְהִים
 עֲלֵיהֶם מְלֻמְעָלָה.

שְׁבַעַה עֵינֵי ה' (זכריה ז) – הֵם שְׁבַעַה עֵינֵי
 הָעֵדָה, שְׁבַעִים סְנֵהֲדָרִין. שְׁעָרוֹתֶיהָ,

לִירְךָ שְׁמַאל, וְגוֹף הַשְּׂכִינָה עֲלֵיהֶם. וְהוּ
 שְׁכָתוּב וְהִים עֲלֵיהֶם.

מָה הַטַּעַם שְׁלֵשָׁה שְׂבַטִים לְזְרוּעַ
 וּשְׁלֵשָׁה שְׂבַטִים לִירְךָ וְכֵן לְכָלֵּ? אֵלָּא
 סוּד הַדְּבָר – שְׁלֵשָׁה קְשָׁרִים הֵם בְּזְרוּעַ
 יְמִין, וּשְׁלֵשָׁה בְּשְׁמַאל, וּשְׁלֵשָׁה בִּירְךָ
 יְמִין, וּשְׁלֵשָׁה קְשָׁרִים בִּירְךָ שְׁמַאל.
 נִמְצְאוּ שְׁנַיִם עָשָׂר קְשָׁרִים לְאַרְבַּעַה

וְאִי תִימָא, בְּמִצְרַיִם בְּסִלְיֹו דִיעֲקֹב מֵעֲלֵמָא,
 דְּאִשְׁתַּכַּח שְׁלִימוֹ בְּהַיָּוָה שְׁעֵתָא, כּוּלֵי הַאי
 אֵין הוּא. וְדָאֵי שְׁבַעִין נְפֻשֵׁין הֵווּ, וְכָל אֵינֻן
 דְּאוּלִּידוּ בְּשַׁבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנִין, דְּלִית לֹון חוֹשְׁבָנָא.
 כְּמָה דְכָתִיב (שמות א) וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבוּ
 וַיַּעֲצְמוּ בְּמָאד מְאֹד. וּכְתִיב, (תהלים מ) עֲצְמוּ מִשְׁעֵרוֹת
 רֵאשֵׁי. וְכַּאֲךָ חוֹלְקִיָּה דִיעֲקֹב שְׁלִימָא, דְּהוּא
 אִשְׁתָּלִים לְעִילָא וְתַתָּא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְדָאֵי הָכִי הוּא, אֲבָל בְּתַקוּנָא
 עֲלָאָה דִּיּוּבְלָא, הֵיךְ אִשְׁתַּכַּח כּוּלֵי הַאי. אָמַר
 לִיה, אַרְיָא, כִּיּוֹן דְּסִדְר רַגְלוּי לְמִיעָאֵל בְּכַרְמָא, מָאן
 אִתְּהוּ דְעֵייל בְּחֵדִיָּה.

פָּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (איוב כג) וְהוּא בְּאַחַד וּמִי
 יִשְׁכְּנוּ וְנִפְשׁוּ אֹתָהּ וַיַּעַשׂ. הַאי תַקוּנָא עֲלָאָה,

לשון הקודש

וַיִּרְבוּ וַיַּעֲצְמוּ בְּמָאד מְאֹד, וּכְתוּב (תהלים
 מ) עֲצְמוּ מִשְׁעֵרוֹת רֵאשֵׁי. אֲשֶׁרֵי חֲלָקוּ
 שֶׁל יַעֲקֹב הַשְּׁלָם, שֶׁהוּא הַשְּׁתַלְמָם
 לְמַעְלָה וּלְמַטָּה.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְדָאֵי כִּדְ הוּא, אֲבָל
 בְּתַקוּן הַעֲלִיּוֹן שֶׁל הַיּוּבֵל אֵיךְ נִמְצָא כָּל
 זֶה? אָמַר לוֹ, אַרְיָה, כִּיּוֹן שֶׁסִּדְר רַגְלוּי
 לְהַכְנִים לְכַרְם, מִיְהוּ שְׁיִכְנִים עִמּוֹ?

פָּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (איוב כג) וְהוּא

כְּמוֹ שְׁכַתוּב (במדבר ה) כָּל הַפְּקוּדִים
 לְמַחְנֵה יְהוּדָה מֵאֵת אֶלְפָּה וְגו'. כָּל
 הַפְּקוּדִים לְמַחְנֵה רְאוּבֵן, וְכֵן לְכָלֶם.

וְאֵם תֹּאמַר, בְּמִצְרַיִם בְּהַסְתַּלְקוֹת
 יַעֲקֹב מִהַעוֹלָם, שֶׁנִּמְצְאָה שְׁלָמוֹת
 בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, כָּל זֶה אֵיפֹה הוּא? וְדָאֵי
 שְׁבַעִים נְפֻשׁוֹת הֵיּוּ, וְכָל אוֹתָם שֶׁהוּלִידוּ
 בְּשַׁבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנִים שְׁאִין לָהֶם הַשְּׁבוּן,
 כְּכַתוּב (שמות א) וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ

הוא כלא חד, לא היו ביה פירודא כהאי תתאה,
 דהא כתיב, (בראשית ב) ומשם יפרד ויהיה לארבעה
 ראשים. ואף על גב דאית ביה פירודא, פד יסתכלון
 מלי, כלא סלקא לתד.

אבל האי תקונא עלאה דיוכלא, קיימא על תריסר,
 כהאי תתאה. ואף על גב דאיהו חד, האי חד
 אשלים לכל סטר, כהאי סטר, וכהאי סטר. אינון
 שית סטרין עלאין תריסר הוו. דכל חד אוזיף
 לחבריה, ואתכליל מניה, ואשתכחו תריסר, וגופא,
 וכלא קיימא על תריסר. מאן גופא, דא יעקב, והא
 אתמר, אלא רישא וגופא בחד קיימי.

תו תריסר, תלת קשרין דדרועא ימינא חס"ד
 חסדים. תלת קשרין דדרועא שמאלא גבור"ה
 גבורות. תלת קשרין בירכא ימינא, נצ"ח נצחים.

לשון הקודש

שהוא אחד, האחד הזה משלים לכל
 צד, בצד זה ובצד זה. אותם ששה
 צדדים עליונים הם שנים עשר, שכל
 אחד מלוח לחברו ונכלל ממנו, ונמצאו
 שנים עשר, והגוף והכל עומד על שנים
 עשר. מי הגוף? זה יעקב, והרי נתבאר,
 אלא ראש וגוף באחד עומדים.

עוד שנים עשר – שלשה קשרים של
 זרוע ימין, חס"ד חסדים. שלשה קשרים

באחד ומי ישיבנו ונפשו אותה ויעש.
 זה תקון העליון הזה, הוא הכל אחד,
 לא היה בו פרוד פתחתון הזה, שהרי
 כתוב (בראשית ב) ומשם יפרד והיה
 לארבעה ראשים. ואף על גב שיש בו
 פרוד, כשיתבוננו בדברים, הכל עולה
 לאחד.

אבל תקון היוכל הזה עומד על שנים
 עשר, כמו התחתון הזה, ואף על גב